Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen, 30 mei 2023

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
30 mei 2023

Registratienummer:
BWV-23002499

Agendapunt:

Onderwerp
Toetsingscriteria voor een lokale publieke media-instelling en verkenning naar samenwerking tussen media-instellingen t.b.v. een later uit te brengen voorkeursadvies voor een lokale omroep aan het Commissariaat voor de Media.

Inleiding/aanleiding
Het Commissariaat voor de Media (hierna: CvdM) geeft elke vijf jaar een nieuwe zend-machtiging af voor een lokale publieke omroep. Gemeenten hebben een adviesrol in de aanwijzingsprocedure van deze media-instelling. Zo moet de gemeenteraad op grond van de Mediawet aan het CvdM advies uitbrengen over de vraag of een aanvraag voldoet aan de wettelijke voorwaarden.
De vijfjarige aanwijzing van Stichting Plus als lokale publieke media-instelling (met RTV Parkstad als radio- en t.v.-station) voor de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Simpelveld eindigt van rechtswege op 8 oktober 2023.

1. Vaststelling toetsingscriteria
Als een eerste stap in het aanwijzingstraject wordt in een brief van het CvdM van 2 mei 2023 aan het college gevraagd, of de gemeenteraad behalve de wettelijke criteria aanvullende eisen wil stellen aan de omroep. Als dat het geval is, moeten deze toetsingscriteria vóór 2 juli door de gemeente zijn ingediend zijn bij het CvdM. Als er geen criteria worden ingediend, gelden alleen de wettelijke vereisten die aan een lokale publieke media-instelling worden gesteld. Deze hebben echter vooral betrekking op de rechtspositie van de media-instelling en zijn niet toegespitst op de lokale situatie.
De gemeenten Simpelveld, Kerkrade en Heerlen hebben - omdat zij dezelfde lokale omroep hebben - afgestemd over de aanvullende toetsingscriteria. Het gezamenlijk resultaat van dit overleg is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Na vaststelling van deze criteria door de raad en toezending daarvan aan het CvdM zal het CvdM vervolgens met een separaat verzoek de raad vragen om een voorkeursadvies voor een media-instelling uit te brengen. De achterliggende gedachte is dat de gemeenteraad als geen ander op de hoogte is van de in de gemeente levende maatschappelijke behoeften, alsook inzicht heeft in de representativiteit van een instelling voor de belangrijkste in de betrokken gemeente voorkomende stromingen. Bovendien is de gemeenteraad een democratisch gelegitimeerd orgaan, verkozen door de inwoners op wie het media-aanbod gericht moet zijn.

2. Verkenning samenwerking tussen media-instellingen
Twee media-instellingen hebben al bij het CvdM interesse getoond om het media-aanbod te mogen verzorgen. Het CvdM heeft beide aanvragen in behandeling genomen. Het betreft:

1. de Stichting Plus, de huidige aanbieder in Simpelveld, Kerkrade en Heerlen. De Stichting Plus wil opnieuw aangewezen worden als lokale publieke media-instelling voor deze gemeenten;
2. de Stichting ZO-NWS wil de aanwijzing verkrijgen voor de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Voerendaal, Heerlen, Kerkrade en Simpelveld. In de eerste 3 gemeenten is ZO-NWS al actief.
Het CvdM vraagt de gemeenten om gezamenlijk het initiatief te nemen om de mogelijkheden tot samenwerking of fusie van beide media-instellingen te onderzoeken. Vanwege specifieke expertise en om de onafhankelijkheid van de gemeente te waarborgen, verdient het de voorkeur daarvoor een deskundige bemiddelaar in te schakelen.

Kader
Mediawet 2008.
Artikel 2.65, tweede lid: het Commissariaat voor de Media geeft eens in de vijf jaar een zendmachtiging af aan de lokale omroep. De gemeenteraad adviseert hierover.
Artikel 2.63, eerste lid bepaalt dat als meer dan één lokale instelling in een gemeente aan de eisen voldoet, het college van burgemeester en wethouders het samengaan van die instellingen bevordert voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is. In het tweede lid van dit artikel wordt bepaald dat per gemeente slechts één lokale publieke media-instelling wordt aangewezen.

Kernthema:
Economie, cultuur.

Bevoegdheid
De raad is bevoegd.

Voorstel
1. de toetsingscriteria vast te stellen voor de lokale publieke media-instelling ten behoeve van het voorkeursadvies voor aanwijzing van een lokale omroep door het Commissariaat voor de Media.
2. in te stemmen met een eerste verkenning door een externe bemiddelaar om tot samenwerking tussen de in dit voorstel genoemde media-instellingen te komen.

Argumenten
1. Als er een selectie moet worden gemaakt tussen meerdere aanbieders is het onwenselijk om uitsluitend uit te gaan van de wettelijke criteria.
Aan de wettelijke criteria zal door een professionele organisatie al gauw worden voldaan. Het CvdM heeft de gemeente suggesties gedaan voor toevoeging van aanvullende criteria. De toevoeging van aanvullende criteria die de gemeente belangrijk vindt, maakt dat het voorkeursadvies dat de raad over enige tijd moet uitbrengen en waarbij een keuze zal moeten worden gemaakt tussen gegadigden beter gemotiveerd kan worden.

2. Omdat zich twee gegadigden hebben gemeld heeft het college de wettelijke taak om het samengaan van de aanvragers te bevorderen.
Artikel 2.63, eerste lid van de Mediawet 2008 bepaalt dat de gemeente de wettelijke plicht heeft het samengaan van aanvragers te bevorderen. Het betreft geen dwingend recht maar een inspanningsverplichting. Dit betekent dat samenwerking gewenst is, maar redelijkerwijs mogelijk moet zijn. Door voor het onderzoek naar mogelijke samenwerking een externe en onafhankelijke bemiddelaar met kennis van de mediawereld te vragen, neemt de kans van slagen van die samenwerking toe.

Tegenargumenten en risico's
Niet van toepassing.

Kosten en dekking
Met de vaststelling van de aanvullende toetsingscriteria zijn geen kosten gemoeid.

Er moet rekening worden gehouden met de kosten voor inschakeling van een bemiddelaar om de samenwerking tussen de gegadigde media-instellingen te bevorderen. Het gaat dan om kosten van uurloon voor het voeren van een aantal gesprekken met de media-instellingen en het uitbrengen van een advies aan de gemeente. Naar verwachting zal hier een bedrag van ca. € 2.000,-- mee gemoeid zijn. Deze kosten worden gedeeld met de gemeenten Simpelveld en Kerkrade. De kosten kunnen in Heerlen worden voldaan uit het budget van Economie, Cultuur uit de kostenpost Letteren en Media.

Communicatie
Het CvdM zal worden geïnformeerd over de vaststelling van de toetsingscriteria.
Het CvdM verzoekt de raad de toetsingscriteria vervolgens openbaar te maken via de website van de gemeente.

Evaluatie
Niet van toepassing.

Planning, procedure en uitvoering
Commissie economie: 20 juni 2023.
Raadsvergadering: 28 juni 2023.

Bijlagen
Toetsingscriteria voor de aanwijzing van de lokale publieke media-instelling.

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,	De burgemeester,
drs. V.N. Gosselink-Van Dijk	drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. registratienummer;
gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

drs. T.W. Zwemmer

de voorzitter,

drs. R. Wever

BIJLAGE

Toetsingscriteria voor de aanwijzing van de lokale publieke media-instelling.

Criterium	**Weging, max. 2 punten**
Representativiteit en functioneren pbo Uit hoeveel stromingen/leden bestaat het pbo? Is het functioneren goed geborgd (bv. is er een duidelijke taakomschrijving? Hoe vaak komt het pbo bij elkaar?).	
Aansluiting op diversiteit en informatiebehoefte inwoners In hoeverre richt het media-aanbod zich op de geografische leefomgeving van de inwoners van de gemeente? Heeft de aanvrager een onderbouwd plan om aan de informatiebehoefte van verschillende doelgroepen (inwoners) van de gemeente te voldoen? Is er een markt-, luister-, kijk- of klanttevredenheids-onderzoek uitgevoerd? In hoeverre is er in de beleidsplannen/programmering aandacht voor actueel lokaal nieuws en lokale activiteiten (bv. continue uitzending, live-programmering, aantal nieuwsbulletins) en voor cultuur en educatie? Speelt de aanvrager in op trends en ontwikkelingen in mediagebruik (inclusief digitalisering)?	
Samenwerkingen met lokale partners en/of organisaties Geeft de aanvrager inzicht in de samenwerkingen die hij aangaat met (lokale) partners, zoals onderwijs, bibliotheken, culturele organisaties, sportinstellingen en/of andere media-instellingen? Als de aanvrager een nieuwe organisatie is, kan gevraagd worden om intentieverklaringen met mogelijke samenwerkingspartners.	
Interactie en participatie inwoners In hoeverre geeft de aanvrager vorm aan interactie met inwoners van de gemeente? In hoeverre is sprake van burgerparticipatie bij het verzorgen van het media-aanbod? Heeft de aanvrager een solide vrijwilligersbestand? Zorgt de aanvrager ervoor dat hij goed vindbaar/bereikbaar is voor inwoners voor eventuele vragen/opmerkingen/suggesties?	
Professioneel geborgde organisatie Heeft de aanvrager een transparante organisatiestructuur met duidelijk belegde taken en verantwoordelijkheden (denk aan bestuur/pbo/redactie)? Is de redactionele onafhankelijkheid geborgd (bv. in statuten, samenwerkingsovereenkomsten)?	

Financiële situatie Is het aannemelijk dat de aanvrager de komende vijf jaar financieel stabiel is? Heeft de aanvrager een onderbouwde en realistische begroting opgesteld?	